

УДК 677.017.83

СЛІЗКОВ А. М., ПРИХОДЬКО А.М.

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

## АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТА ПРИЛАДІВ ОЦІНКИ НЕЗМИНАЛЬНОСТІ ТЕКСТИЛЬНИХ ПОЛОТЕН

***Мета.** Проаналізувати методи та прилади визначення незминальності текстильних полотен.*

***Ключові слова:** формостійкість, текстильні полотна, незминальність, жорсткість, методи, прилади*

***Постановка завдання.** Формостійкості текстильних полотен та швейних виробів приділялося багато уваги, але проблемні питання визначення незминальності текстильних полотен потребують подальшого удосконалення та розробки методичного та приладового забезпечення.*

***Методи досліджень.** Застосовувалися аналітичні методи дослідження.*

***Результати досліджень.** Опір текстильних полотен деформації при згинанні залежить від їх жорсткості. Здатність текстильних полотен до відновлення свого первісного стану до залежить від їх пружності.*

Текстильні полотна, які мають велику частку швидкозворотних деформацій, мають високу незминальність, а матеріали, які мають більше пластичних незворотних деформацій суттєво змінюють свої розміри та форму при деформаціях згинання та зминання.

Суттєво впливає на незминальність текстильних полотен їх волокнистий склад та особливості структури. Високою незминальністю відзначаються полотна, які містять волокна з високою пружністю (вовна, синтетичні). Відповідно до цього такі волокна додають до суміші з іншими волокнами для надання текстильним полотнам більшої незминальності та формостійкості [1].

Незминальність (зминальність) текстильних полотен визначають різними методами та приладами. Такі методи в залежності від особливості зминання елементарних проб можна поділити на дві різні групи - орієнтовані та неорієнтовані.

Орієнтовані методи є стандартизованими. Найбільш поширені способи, у яких зникаюча деформація визначається кутом, утвореним розбіжними в

процесі розвантаження і відпочинку сторонами раніше складеної і стиснутої смужки. Цей кут називають кутом відновлення чи розкриття зім'ятої проби.

Для визначення незминальності текстильних полотен за орієнтованим методом застосовують прилади типу СМТ. Цей прилад призначений для визначення незминальності бавовняних, шовкових, лляних і змішаних тканин, нетканих полотен із усіх видів волокон. Змінання вовняних тканин визначають на приладі СТ-1 та СТ-2 [2].

Змінання текстильних матеріалів з використанням неорієнтованих методів імітує випадковий характерний змінання, що більше відповідає особливості деформацій текстильних полотен при експлуатації швейних виробів.

Для визначення незминальності текстильних полотен за цими методами мало простих та точних методів. Відомим простим неорієнтованим методом визначення змінання є ручне змінання зразків з подальшою візуальною оцінкою утворених складок.

Також існує метод змінання проби в круглому циліндрі. У цьому методі відсутнє ручне змінання, але залишається візуальна оцінка змінання текстильних полотен. На приладах СТП-6 та НСТП можна також виконувати багаторазове змінання проби і визначити їх коефіцієнт незминальності [2, 3].

**Висновок.** Існуючі методи оцінки незминальності використовують в основному для тканин. Тому для визначення незминальності різних текстильних полотен доцільно застосовувати новий метод та пристрій, за допомогою якого можливо досить точно моделювати цю деформацію в полотнах при їх експлуатації [3, 4].

### **Література**

1. Березненко С.М., Пенчук О.П., Кострицький В.В. Проблеми забезпечення формостійкості одягу // Вісник ДАЛПУ. - 1999. - № 2. - С.6-10.
2. Практикум по материаловедению в производстве изделий легкой промышленности: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / А.П.Жихарев, Б.Я. Краснов, Л.Г.Петропавловский; Под ред. А.П.Жихарева. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 464 с.
3. Розробка методики визначення незминальності текстильних полотен / Слізков А.М. // Проблеми легкої та текстильної промисловості України. – 1999. - №2. – С.74-75.
4. ДСТУ 2994-95 Метод визначення незминальності. Полотна трикотажні. К.: Держстандарт України, 1995.